

Učiteljski pravnik.

—§ Polno stanarino dobe samci zaradi staršev, če jih vzdržujejo; in sicer vsi oni, ki so prejimali do sedaj tudi draginjsko doklado za starše, naj se v svojih vlogah (brez koleka na knjigovodstvo prosvetnega oddelka) sklicujejo na to. Polna stanarina jim pripade po čl. 38. čin. zak., ker imajo po čl. 154. obč. drž. zakona (ki je še v veljavi) zakonito dolžnost vzdrževati svoje starše (starši imajo zakonito dolžnost vzdrževati otroke in narobe). V novih slučajih je dokazati nesposobnost za pridobivanje in siromašnost staršev (občinsko potrdilo — brez koleka) in da jih vzdržujejo (podpisi treh uradnikov ali upokojevcev).

—§ Učitelji v pripravljanih skupinah (pri učiteljih v 5 skupini položajne plače) naj ne vlagajo prošnje na ministrstvo prosvete, ker je šef prosvetnega oddelka v Ljubljani pooblaščen, da nastavlja sam učitelje v pripravljanih skupinah (do drugega izpita). Torej naj kandidati ne pošiljajo prošnje na ministrstvo, ampak na prosvetni oddelek.

—§ Upokojeni učitelji z 32 službenimi leti dobe polno penzijo po novem uradniškem zakonu in polne draginjske doklade po zadnji draginjski uredbi, to je že odločeno s slučajem O. N. br. 25.958/24. od strani ministrstva prosvete, pri čemer so se upoštevale določbe čl. 139., 141. in 239. uradniškega zakona.

—§ Šolski voditelji, ki morajo po uradniškem zakonu javiti in prositi za dovoljenje, če zapuste službeni kraj, storo to lahko na podlagi čl. 117. dok. š. in uč. z. odst. II. in izvršilnih predpisov k tem uradno, brez osebne prošnje.

—§ Draginjska doklada upokojenecem gre ona dotičnega kraja, kjer so končno službovali, oziroma od kjer so bili upokojeni.

—§ Doplačila onim, ki so jim bila všteta leta po kraljevi uredbi z dne 30. julija 1922 teko od 1. avgusta 1922 in ne za čas pred tem rokom.

—§ Prošnja za povišane prejemke naj se glasi: Podpisani N. N. učitelj(ica) v I. ... sem dovršil dne ... 192... X službenih let, zato prosim za nakazilo položajne plače Y grupe, osnovne plače Z stopnje, stanarine letnih ... Din.

Priloge: Rešenje, izpisek iz os. pop. o službeni dobi in ocena.

—§ Prošnje učiteljskih abiturientov(-inj) za službeno mesto morajo biti opremljene z »nравstvenim spričevalom«, ki ga dobe prizadeji pri policiji ali pri županstvu in pri nepolnoletnih s potrdilom staršev ali varuhov, da smejo prositi za službo. Vse priloge so razvidne in predpisane po čl. 12. novega uradniškega zakona.

—§ Dnevnika običajno učiteljstvo koncem leta ne odda šolskemu voditelju in je v tem oziru smatrati tehnik kot oficalno uradni spis, v katerem je vpisana vzeta učna snov.

—§ Udeležba učiteljstva pri procesiji sv. Rešnjega telesa prav za prav ni obvezna, ker se po ustavi nikogar ne more siliti k verskim obredom. Mnogo nejasnosti so krive šolske oblasti, ker v zamislu ustave ne izdajo jasne odločbe. Pametni voditelji ne bodo izvajali pritiska ne na učiteljstvo in ne na učence.

—§ Popravila naturalnih stanovanj mora v zmislu stanovanjskega zakona in pravilnika opravljati: manjša najemnik, večja pa krajni šolski svet.

Naša gospodarska organizacija.

—g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. Tovarišica Erna Likarjeva, učiteljica na Rakeku, je nabrala med tamošnjim učiteljskim zborom Din 200; darovali so po Din 50: nadučitelj Dragotin Česnik ter učiteljice Joža Kobalova, Erna Likarjeva in Marija Lachainerjeva. Živila nabiralica in darovalci. Večrazrednice, ozrite se na naš obmejni Rakek in storite tudi ve tako! — Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo Din 100. Okrajna učiteljska društva, ganite se! Taksa za vsako okrajno učiteljsko društvo znaša Din 1000. Vzgledujte se nad novomeškim okrajnim učiteljskim društvom, ki je že vplačalo to takso. Plačuje se, seveda, v obrokih. — Tov. Dragotin Česnik, nadučitelj na Rakeku, obveznico 7% državnega posojila za Din 100 v počaščenje spomina umrlega tovariša in prijatelja Janka Likarja. — Tov. Joža Kobalova, učiteljica na Rakeku, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. — Tov. Minka Petričeva, učiteljica v Borovnici, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. — Tov. Ida Papler-

jeva, učiteljica v Borovnici, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. — Tov. Lina Mazijeva, učiteljica v Borovnici, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. — Tov. Marija Hladkova, učiteljica v Borovnici, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Živile vrle Borovničanke in trikrat naj živi naš nestor Janko Žirovnik, ki tako lepo vodi svoje učiteljstvo. — Tov. Rudolf Žnidaršič, nadučitelj v Grahovem, tri obveznice 7% državnega posojila po Din 100, skupaj Din 300. Vsa čast. — Tov. Fran Mlakar, učitelj v Ljubljani, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Vsem skupaj prisrčna hvala! — Današnji izkaz: Din 1300; zadnjič izkazanih: Din 19.440; skupaj z današnjim izkazom: Din 20.740. Smo že blizu 21. dinarskega tisočaka! »In vendar se giblje!« Vsa čast zavednemu učiteljsstvu. — »Kjer srce k srcu govori, tam ni prevare, ni laži.« (E. Gangl: »Pisanice.«) — Jakob Dimnik, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz poverjeništvu UJU v Ljubljani.

+pov. IV. seja ožjega sosveta UJU poveri, Ljubljana dne 21. junija 1924. — Navzoči: Iv. Dimnik, Dostal, Fegic, Gnus, Hren, Jelenc, Močnik, Potočnik.

I. Po otvoritvi seje poroča strokovni tajnik o obisku onih okrajnih društev, ki so ga pozvala, da poroča o delovanju vodstva poverjeništvu, oziroma da na zborovanjih samih daje podrobne informacije o tekočih zadevah. V splošnem je dobil o delovanju okrajnih društev ugodne utise. Povdarja, da je uspešno društveno delo povsod odvisno več ali manj od osebe predsednikove. Na nekaterih zborovanjih se je obširneje bavil s prevedbo in dajal članstvu potrebne nasvete. — Tov. Gnus priporoča nadaljno udeležbo vodstva na društvenih zborovanjih. — Tov. Hren omenja potrebo ožjega stika centrale z društvi ob severni meji. — Tov. poverjenik Jelenc povdarja, da se bo na željo okrajnih društev to godilo tudi v bodoče.

II. O računu in proračunu poverjeništvu in o proračunu »Zvončka« poda tov. Fegic podrobno poročilo, ki ga bo predložil delegaciji na pokrajinski skupščini v Krškem.

III. Pokrajinska skupščina v Krškem se preloži na željo okrajnega društva na 8. in 9. julij, t. j. torek in sredo.

IV. V zadevi akcije »Suns« se sklepe, da se na pokrajinski skupščini ne more razpravljati, ker je to zadeva vsega učiteljstva, ne samo onega, ki je včlanjeno v UJU, lahko pa se o zadevi razpravlja v gospodarskem odseku.

V. Zadeva draginjskih doklad poročenih učiteljskih parov. — Tov. Jelenc poroča, da je storila organizacija vse korake, ki jih je mogla in jih je bila dolžna storiti. Ako kdo smatra, da se je kaj zamudilo in ve za kako novo pot, naj samo sporoči in ukrenilo se bo potrebno. Za sedaj pa ne zadeva vodstva poverjeništvu nikaka krivda. Zato zavrača predbačivanja mariborskega društva, da se bodisi s strani naše organizacije, bodisi s strani našega tiska ni storilo vsega za dosego polnih dnevnih poročenim učiteljem.

Ožji sosvet se je izrekel, da se v polni meri strinja z ostrino tona in taktiko »Učiteljskega Tovariša«, ki je zastopal vedno le interese organizacije in stališče, ki ga je zavzemala večina ožjega in širjega sosveta.

VI. Okrajne učiteljske konference. Mariborsko učiteljsko društvo se izreka proti nadaljnemu obdržavanju uradnih okrajnih učiteljskih konferenc. Predlog se izroči pedagoško-didaktičnemu odseku.

VII. Učiteljskišnikom se nakaže za prireditve pevške turneje 500 Din.

VIII. V zadevi ureditve prejemkov upokojevcev, ki morajo čakati po več mesecev na nakazilo penzije interpelira tov. Gnus. — Pojasni se, da se je v tej zadevi že večkrat urgiralo tako potom naše centrale UJU v Beogradu kot na ministrstvo prosvete. Stori se bodo v tem pogledu še nadaljni koraki.

+pov. Delegati za pokrajinsko skupščino dne 8. in 9. julija v Krškem so za: XXVII. Črnomaljsko društvo. — Delegati: 75. Barle Konrad — Metlika, 76. Mrovlje Slavko — Črnomelj, 77. Rustja Josip — Stari trg. — Namestniki: 75. Novakova Lija — Semič, 76. Zagažen Ivan — Planina, 77. —

XXVIII. Doljelendavsko društvo. — Del.: 78. Golob Franjo — Dol. Lendava, 79. Cepuder Leo — Melinci. — Nam.: 78. Peternel L. — Gor. Bistrica, 79. Cerjakova Zinka — Dolga vas.

XXIX. Kozjansko društvo. — Del.: 80. Šetinc Fran — Prevorje, 81. Kravarič Ivan — Št. Peter pod Sv. Gorami. — Nam.: 80. Rauterjeva Slava — Kozje, 81. —

XXX. Mežiško društvo. — Del.: 82. Močnik Peter — Guštanj, 83. Doberšek Drago — Prevalje. — Nam.: 82., 83. —

XXXI. Slovenjgraško društvo. — Del.: 84. Purkhart Josip — Št. Ilj pod Turjakom, 85. Šalamun Simon — Sv. Martin pri Slovenjgradcu. — Nam.: 84. Stanonik-Grum Frančiška — Sv. Florijan v Doliču, 85. Roginova Pavla — Št. Ilj pod Turjakom.

XXXII. Kranjsko društvo. — Del.: 86. Luznar Franc — Primskovo, 87. Povšnar-Zalokarjeva Julka — Kokra, 88. Horvat Rudolf — Škofja Loka. — Nam.: 86., 87., 88. —

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ je zborovalo 5. junija 1924. Od 137 članov je bilo prisotnih 87.

Po otvoritvi zborovanja se je tov. predsednik spomnil padlih borcev za jugoslovansko nacionalistično idejo v Trbovljah, čijih spomin so navzoči počastili s trikratnim »Slava«.

Dopisi. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika so se rešili dopisi Tvornice učil v Ljubljani, Ormoškega učiteljskega društva, Jadranske Straže, Mariborskega učiteljskega društva. Dopis slednjega društva se reši sam z delitvijo Slovenije v dve oblasti.

Oficialno zastopajo društvo pri odkritju spominske plošče Davorinu Trstenjaku tov. predsednik in trije tovariši.

Zahvala. Tov. Stanković predsednik drž. UJU si je stekel za uvrstitev učiteljstva toliko zaslug, da se je sklenilo, mu brzojavno izreči zahvalo učiteljskega društva.

Ganglov kamen. Da se počasti spomin v najlepšem cvetu mladih let umrle tovarišice Barice Klampfer, daruje društvo 100 Din za Ganglov kamen »Učit. domu« v Mariboru.

Volitve. Za pokrajinsko skupščino UJU v Krškem se priglasijo prostovoljno kot delegati tovariši: Jamšek, Peček in Muzek; za namestnike pa tovariši: Baša, Vrhovnikova in Muzekova.

Za državno skupščino UJU se tudi prostovoljno priglasijo tovariši: Peček, Zeilhofer in Maierjeva.

Socialna ustanova učiteljstva za Slovenijo. Po daljši in mestoma burni debati se sklepe radi boljšega proučavanja štatutov, da se za dan 21. junija sidiče izredno zborovanje, kjer bo tov. Muzek referiral o predmetu.

Predavanje. Nato je tovariš Čepič praktično pokazal, kako se gačijo živali. Pred očmi zborovalcev je nagačil vrano. Znojne kaplje na čelu predavatelja so značile, da delo gačenja ni ne lahko, ne prijetno. Zato mu moramo biti za njegov trud tembolj hvaležni. — Ker je predavanje tov. Čepiča trajalo do pol 14. ure, je odpadlo predavanje tov. Komaca o telovadbi v osnovni šoli.

+ KRANJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO. Občni zbor učiteljskega društva za okraj Kranj se je vršil dne 4. junija 1924 v Kranju.

Odlikovanje. Srežki poglavar gosp. Žnidaršič izroči našemu dičnemu društvenemu predsedniku tov. Fr. Luznarju

odlikovanje reda sv. Save IV. razreda, naglašujoč njegovo vestno in vzorno dolgoletno delovanje kot učitelj in vzgojitelj naroda, kakor tudi voditelj učiteljstva. — Imenom pov. UJU Ljubljana častita odlikovancu poverjenik tov. L. Jelenc. Tov. predsednik se zahvali naglašujoč, da je vršil le svojo dolžnost, kar hoče tudi v bodoče, odlikovanje pa da smatra kot dokaz dela vsega, v okraju službujočega učiteljstva.

Tov. predsednik se spominja v otvoritvenem govoru tudi trboveljskih žrtev, kar posluša članstvo stoje, ob koncu pa zakličejo navzoči padlim junakom jugoslovanskega nacionalizma trikratni »Slava!«

Tov. tajnik poroča, da ima društvo 113 članov. Društveni odbor je imel 3 seje. Tudi toliko je bilo zborovanj, pri katerih je bila udeležba dobra. Vseh predavanj je bilo pet.

Iz poročila tov. blagajnika je razvidno, da je vodil prav marljivo svoje račune. Prebitek znaša 684.04 Din. Želeti je, da nekateri tovariši(ce) kmalu poravnajo zaostalo članarino. — Soglasno se sprejme, da društvo 200 Din in 3 obveznice državnega posojila po 100 Din za Ganglov kamen.

Članarina se zviša na 120 Din, poročenim učiteljicam z drž. činovniki pa na 60 Din. — Sklene se, da so prispevki za rezervni sklad in Učit. konvikt obligatni za vse članstvo. — Bloki za Učit. konvikt, izdani od Radovljiskega okrajnega učiteljskega društva naj se razprodajo in denar odda, oziroma neprodani vrnejo.

Tov. nadzornik g. V. Rus izreče zahvalo učiteljstvu imenom okrajnega šolskega sveta za idealno sestavljene teme, določene po bivšem višjem šolskem svetu, v katerih prevēva velika ljubezen do države in naroda, ki je ne zmanjša še tako hujskaško pisanje gotovih časopisov. — Učiteljstvu priporoča, da pridno prebira te referate, ki so na razpolago pri okrajnem šolskem svetu. — Prečitajo se prve tri teme, ostali dve pa na jesenskem zborovanju.

Volitve. Volitve so se vršile z vzlikom. Izvoljeni so bili tov.: Fr. Luznar, predsednik; Završnik, tajnik; Sepaher, blagajnik; Slaparjeva, Malenškova, Lapajne in Rant, odborniki; Mahuljeva in Čuk, pregledovalca računov.

Delegatom za pokrajinsko skupščino sta se priglasila: tov. Povšnarjeva in Horvat.

Slučajnosti: V počaščenje trboveljskih žrtev se je nabralo 611.25 Din za »Orjuno«. — Napravi se vloga na okrajni šolski svet glede kolekovanja šolskih naznanil in izkazov koncem II. semestra.

Prihodnje zborovanje je sredi septembra. Dan določi odbor, na željo po možnosti soboto.

+ Proslava 50-letnice obstoja Savinjskega učiteljskega društva. Dne 5. junija se je vršila na Polzeli v ljudski šoli proslava 50-letnice Savinjskega učiteljskega društva. Polmoštevilo zbrano učiteljstvo Savinjskega društva je pri prihodnih vlakov pričakovalo goste ter svoje tovarišice in tovariše raznih društev, ki so se odzvali v velikem številu našemu vabilu. Kako lepo in iskreno se je izvršil pozdrav na postaji. Stari tovariši so s pomlajeno živahnostjo sezali v roke svojim mlajšim stanovskim kolegom. Torej že to, pri prvem spoznanju, se je videla resnična tovariška, medsebojna ljubezen, ki vlada med učiteljskim svetom.

Po prihodu zadnjega vlaka ob 11. uri se je otvorilo slavnostno zborovanje v lepo okrašeni šolski sobi.

Kot domači gospodar šole na Polzeli nas je prvi pozdravil tovariš gosp. Martin Sotlar.

Po pozdravu hišnega gospodarja je društveni predsednik tovariš Mirko

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-belí etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi : FRANCKOV : kavni prídátek« v zabojčkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franc« in »kavni mlinček«. — »Pravi : FRANCK : z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —